

REMANENȚA

Biblioteca Universității

Cluj

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTAMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

Nr. 165/1936 M.

NICOLAE

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Părinte sfinte, păzește-i pe dânșii întru numele tău, pe cei cari mi i-ai dat mie, ca să fie una, precum suntem noi.“ Ioan 17, 11.

Bunul Părinte ceresc ne-a ajutat să petrecem în pace și'n cucernică reculegere sfântul și marele post. Iar în săptămâna Patimilor zi de zi și seară de seară ne-am cernit sufletele, privind duhovnicește suferințele fără seamăn îndurate de bunăvoie de Mielul lui Dumnezeu.

Cu El ne-am suit în Ierusalim și am văzut privirile ucigașe ale cărturarilor și fariseilor și am auzit vorbele lor de hulă împotriva Fiului lui Dumnezeu. Cu el am fost în Vitania, în casa lui Simon leprosul, unde o cucernică femeie i-a turnat — spre moarte — pe trupul Lui mir de mare preț. De față am fost la Cina cea de pe urmă, unde Domnul a așezat taina sfintei Împărtașanii. Cu El ne-am suit în grădina Getsimani, ca să ascultăm ruga cu sudori de sânge a Celuice de bunăvoie se apropia de clipa în care urma să goliască până în fund paharul morții — pentru învierea noastră. Cu El ne-am cutremurat și ne-am scârbit de trădarea ucenicului Iuda, iubitorul de arginți. Cu El am fost la Ana și Caiafa, în fața lui Pilat și a lui Irod. Sufletele noastre s'au tulburat de cumplita nedreptate a judecătorilor fără de lege și de cruzimea poporului iudovesc, care cerea răstignirea Prorocului celui mare. Iar după rostirea cumplitei osânde — am auzit cu înfiorare bătaia piroanelor în mâinile și'n picioarele Celui așezat în tovărășia tâlharilor și am văzut îngrozitoarea priveliște a sângelui nevinovat curgând șiroaie din rane. Cu zdrobire de inimă L-am petrecut apoi la groapă pe Celce și-a dat duhul în mâinile Părintelui Său. În mijlocul întunecului de jale ce ne învăluia străbătea însă de pe acum raza luminoasă a nădejzii în Înviere.

Și nădejdea nu ne-a rușinat. În sufletele noastre s'a făcut lumină mare, căci Tatăl a nviat a treia zi pe Celce „ascultător s'a făcut până la moarte“ (Filip. 2, 8), pentru a ispăși toată neascultarea oamenilor.

Astăzi, iubii mei fii sufletești, inimile noastre se scaldă'n bucuria praznicului Învierii lui Hristos, Domnul nostru.

Ne bucurăm, că sarcina păcatului nu ne mai apasă: ni-a luat-o Hristos. Ne bucurăm, că osânda nu ne mai înfricoșează: ne-a scăpat de ea Hristos. Ne bucurăm, că moartea nu ne mai stăpânește: a biruit-o Hristos.

Hristos a înviat și cerul s'a deschis cu toate îndurările lui, iar iadul s'a încuiat pentru ceice cred în Înviere!

Iată bucuria noastră pe care o mărturisim în cântarea: „Ziua învierii, să ne luminăm cu prăznuirea și unii pe alții să ne îmbrățișăm; și să zicem fraților celorce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru înviere și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le“ (din Catavasiile Paștilor).

Învierea lui Hristos este, iubii mei fii, temelia credinții noastre și tainica putere care ne leagă într'o frățească viețuire în sânul sfintei noastre Biserici. Căci zice și sfântul Apostol

„Iară îngerul vorbind a zis femeilor: „nu vă temeți! Căci știu, că pe Iisus cel răstignit îl căutați. Nu este aici, căci s'a sculat cum a zis. Și eșind ele repede dela mormânt, cu frică și cu bucurie mare au alergat să vestească ucenicilor Lui. Dară pe când mergeau ele să vestească ucenicilor Lui, iată Iisus le-a întâmpinat și le-a zis: Bucurați-vă.“

Matei, 28, 5—9.

Pavel: „Dacă n'a înviat Hristos, ...zadarnică este credința noastră“ (I Cor. 15, 14).

Un Părinte avem în ceruri; un Izbăvitor pe pământ și'n cer, pe Fiul său; un Duh Sfânt ne chivernisește viața.

De aceea, în sânul unei singure Biserici se cade să viețuim: în sânul Bisericii ortodoxe, pe care a întemeiat-o Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos și pe care El o conduce, ca singurul ei cap (Col. 1, 19), prin slujitorii Săi sfințiți prin punerea mâinilor, dela sfinții apostoli încoace fără întrerupere.

„Păzește-i pe dânșii întru numele tău... ca toți să fie una, precum suntem noi“ — așa s'a rugat Mântuitorul, Părintelui ceresc, pentru ucenicii săi și pentru toți dreptcredincioșii creștini, mădulare ascultătoare ale sfintei Biserici. Și așa au și trăit fii neamului nostru: una fiind în credință, în luptă, în nădejde. O singură Maică a avut neamul românesc — Biserica ortodoxă. Ea l-a povăuit de-alungul vecurilor, Ea l-a mângăiat în vremuri de răstribite și l-a întărit în luptele cu vrășmașii văzuți și nevăzuți.

Ea l-a dus și la strălucita biruință a unității naționale în bucuria căreia trăiește astăzi.

Și totuși, vrășmașii neamului nostru n'au dormit. Prin viclenii și făgăduieli deșarte au izbutit să rupă — acum vre-o două sute de ani — o seamă de fii dela sânul Maicii Biserici, iar astăzi, îmbrăcați în aceeași haină a fățarniciei, caută să-i ispitească și să-i atragă la pășunea otrăvită a diferitelor secte.

Oricum s'ar numi acești mincinoși apostoli ai sectelor — bapțiști, adventiști mileniști, pocăiți, sau altfel — ei rămân ceea ce sunt: slujitori ai celui viclean, o primejdie de moarte pentru sufletul obștei dreptcredincioase și pentru mântuirea ei în viața aceasta și cea viitoare. Fiindcă sunt tăgăduitori înversunați ai celor mai sfinte credințe întru care au trăit și s'au săvârșit moșii și strămoșii noștri, sunt tăgăduitorii izbăvitoarelor învățături propovăduite de sfânta noastră Biserică.

Ei tăgăduesc Biserica adevărată a Domnului și nu se supun autorității ei, pe care a primit-o dela Domnul însuși. Ei tăgăduesc valoarea predaniei, a rânduelilor moștenite prin graiu viu dela Mântuitorul nostru Iisus Hristos și dela sfinții săi apostoli — până astăzi, și își inchipuiesc că cred numai în slova Scripturilor sfinte, pe cari le tâlcuiesc după capul lor. Dar noi bine știm că întâi a fost Biserica și cărțile sfinte în sânul ei au răsărit, căci sfinții apostoli și evangheliști erau păstorii Bisericii și glasul lor, ca și scrisul lor, Bisericii s'a adresat. Nu numai ceea ce au scris ei, ci și ceea ce au propovăduit prin graiu viu s'a păstrat în sânul Bisericii ca o comoară sfântă și s'a predat din neam în neam ajungând — în toată curățenia ei — până la noi. Numai Biserica are această comoară, pe care o împărtășește prin propovăduirea ei tuturor sufletelor spre mântuire.

Dar mincinoșii predicatori ai sectelor nici Sfânta Scriptură n'o tâlcuiesc după adevărul descoperit de marii învățați și sfinți ai Bisericii, ei după neputincioasa și rătăcita lor înțelegere otrăvită și de scopurile neduhovnicești pe care le urmăresc.

Ei tăgăduiesc preoția așezată de Dumnezeu încă în Legea Veche și înviată de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos — fiecare socotindu-se, la sectari, luiși preot, când știut este că numai apostolilor și urmașilor lor li s'a dat puterea de a săvârși sfintele taine: „Așa să ne socotească pe noi omul, ca pe niște slugi ale lui Hristos și săvârșitori ai tainelor lui Dumnezeu“ (I Cor. 4, 1). Ei se mărturisesc și se desleagă unii pe alții, când iarăși Sfânta Evanghelie scrie la Matei 18, 18: „Amin grăiesc vouă: oricâte veți lega pe pământ, legate vor fi și în ceruri; și oricâte veți deslega pe pământ, deslegate vor fi și în ceruri“ — ceea ce însemnează că numai Apostolii și urmașii lor legiuți, episcopii și preoții, pot face unele ca acestea.

Ei tăgăduesc puterea sfintei cruci, prin care izbăvire ni-a dăruit Hristos, Dumnezeuul nostru și pe care o cinștim ca pe cel mai osebitor semn al legii noastre creștinești.

Ei tăgăduesc sfințenia icoanelor pe care le socotesc idoli, când aceste icoane sunt cele mai scumpe podoabe ale bisericilor și caselor noastre — aducându-ne aminte de Mântuitorul nostru și de sfinții cari prin viața lor ne călăuzesc viața noastră, iar prin rugăciunile lor ne mijlocesc la Tatăl din ceruri iertare de păcate și viață de veci.

Ei tăgăduesc sfințenia Duminecii pe care o prăznuim în cinstea zilei în care a înviat Domnul nostru și prăznuesc împreună cu iudeii cari L-au răstignit, ziua Sâmbetei rânduită de Dumnezeu numai pentru credincioșii Vechiului Testament.

Ei se socotesc știutori ai sorocului sfârșitului lumii, și al celei de a doua veniri a Mântuitorului, când însuși Domnul ne spune că: „de ziua și ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, fără numai Tatăl“ (Mat. 24, 36).

În trufia lor, acești năimiți se socotesc sfinți și se osebesc de ceilalți credincioși, pe cari nu-i cred vrednici să le fie „frați întru Domnul“. Ori noi știm, iubii mei fii sufletești, că toți oamenii sunt păcătoși și numai Dumnezeu este fără de păcat. De aceea se cuvine să ne smerim și să ne căim de greșelile noastre și ne rugăm unii pentru alții, ca toți să dobândim iertarea de păcate dela Tatăl cel îndurător.

Dupăcum vedeți, iubii mei fii, mincinoși apostoli ai diferitelor secte nu umblă nici după mântuirea lor, nici după a celor „vânați“ de viclenia lor. Ei umblă după mărire omenești și după plata lumească. Ei vor să se folosească de credulitatea ușuratică a norodului neștiutor.

Dar prin uneltirile și momelile lor ei vor mai ales să despartă sufletește pe fiii neamului nostru și astfel să surpe însăși unitatea noastră națională înfăptuită cu atâtea jertfe. Ei vor să ne desbina pentru a ne putea stăpâni. Ei sunt uneltele plătite ale neodihniților revizionști, cari urmăresc schimbarea hotarelor celor nouă și drepte ale Țării, micșorarea României mari; ei sunt simbrășii comuniștilor ucigași și surpători de biserici.

Legile țării nu le îngăduie să-și propoveduiască pe față diavoleasca lor învățătură, căci propaganda revizionistă și comunistă se pedepsește aspru. De aceea își îmbracă învățătura lor primejdioasă în haina propoveduirii religioase. Ca să înșele pe cei chemați să supravegheze pe vrășmașii țării și ai neamului.

Iubiți credincioși: cine trece în tabăra oricărei alte credințe decât cea mărturisită de sfânta noastră Biserică strămoșească, acela trece în tabăra vrășmașilor neamului nostru. Acela este trădător și față de Biserică și față de Neam.

De aceea, în bucuria marelui Praznic al Învierii Domnului, să ne aducem aminte de toți cei rătăciți din staulul ocrotitor al sfintei noastre Biserici și să ne rugăm lui Dumnezeu pentru întoarcerea lor. *Ca toți una să fim* (Ioan 17, 11), viețuind frățeste la sânul cald al aceleiași Maice Biserici, care ne-a ocrotit și povățuit neamul în toate vremile de bucurii și restriți. Astfel vom ascultă și părintescul sfat al Sfântului apostol Iacob care zice: „*Fraților, de se va rătăci cineva dintre voi dela adevăr și îl va întoarce cineva pe el să știe, că celce a întors pe păcătos dela rătăcirea căii lui va mântui un suflet din moarte și-și va acoperi mulțime de păcate*“ (Iac. 5, 19—20).

Cu aceste învățături și povețe mă îndrept și cătră Voi, iubii mei fii sufletești din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, aducându-Vă îmbucurătoarea solie a praznicului Învierii Domnului. În rugăciunile Voastre aduceți-Vă aminte de fostul Vostru părinte sufletesc, *Prea Sfințitul Episcop Nicolae*, pe care l-a chemat Dumnezeu la sine după o păstorire plină de vrednicii. După sfintele sărbători ale Paștilor se va face alegerea noului Episcop pentru văduvitul scaun al eparhiei Clujului din cuprinsul mitropoliei noastre și astfel veți primi pe îndrumătorul sufletelor Voastre către viața cea plăcută lui Dumnezeu.

Împărtășindu-Vă această știre, Vă doresc din toată iubitoarea mea inimă părintească ca praznicul Învierii Domnului să-l petreceți în pace, cu sănătate și n' duhovnicească îndestulare și să-l ajungeți cu toții întru mulți fericiți ani.

Hristos a înviat!

Împărtășindu-Vă arhieriasca Noastră binecuvântare, am rămas Sibiu, la sărbătoarea Învierii Domnului din anul 1936.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) NICOLAE,
arhiepiscop și mitropolit.

DE ZIUA ÎNVIERII

La umbra unui platan uriaș din grădina minunată a unui principe egiptean stă tolănită pe covorul de iarbă verde mica princesă Thais, iar la picioarele ei sclavul Ahmed, trecut de curând la creștinism, îi povestește cu grai domol basmul următor:

„Bunul nostru Dumnezeu locuște acolo sus în ceruri în grădinile unui serai de aur și argint asemenea unui mare principe Faraon. El este cel mai mare și cel dintâi între Faraonii lumii, mai înainte decât lumea însăși. Și Dumnezeu avea o dinioară numai un singur fiu cu numele Iisus, mai frumos ca florile, ca fecioarele și ca îngerii. Și Dumnezeu iubea peste măsură pe fiul său.

Dar oamenii erau răi, pizmași, lacomi, imorali furi și tâlhari, mincinoși și înșelători, nedrești și ucigași. Atunci a zis Dumnezeu fiului său Iisus:

ieși din cuprinsul palatelor mele, părăsește florile și isvoarele grădinilor mele. Du-te pe pământ. Vei trăi între cei săraci și umiliți, suferința va fi pâinea ta cea de toate zilele și din lacrimile și din sângele tău va răsări un izvor, care va spăla ticăloșiile oamenilor și îi va face mai buni și mai drești îndreptându-se spre mine.

Și fiul a ascultat porunca Tatălui. S'a coborât în Betleem și de aci a cutreerat Iudeea și Galilea vestind popoarelor o învățătură nouă, care chiamă toată lumea la fericire.

Pentru aceasta l'au iubit săracii, obidiții și chinuții, sclavii și umiliții robi ai pământului. L'au urât însă fariseii și cărturarii. Și au poruncit arhierilor să prindă de Iisus și să-l omoare. Și arhierii cu principii sirieni au ridicat o cruce pe culmea unui deal și l'au răstignit. Dar au venit femei mironosițe și iau spălat trupul și l'au îngropat. Iisus însă a ieșit din mormânt și s'a întors la Tatăl său.

De atunci toți cei ce l' iubesc și îl ascultă, cei ce cred într'ânsul și mor pentru dânsul, se duc acolo unde este și Iisus, în grădinile Seraiului lui Dumnezeu, unde nu sunt decât flori și isvoare cristaline, lumină multă și soare cald și unde copiii lui Dumnezeu nu mai mor niciodată“.

Basmul acesta prins în contururi literare de marele scriitor francez Anatol France din gura unui păgân din Egipt, este sugestiv pentru că mărturisește chiar și concepția unui popor păgân despre misiunea lui Iisus Hristos. Este aceiași credință pe care o mărturisește și legea creștină că Iisus a venit în lume ca să reformeze sufletul pornit spre stricăciune, să revoluționeze temeiurile morale ale societății omenești îndrumându-l spre culmile luminoase ale fericirii care nu se poate găsi decât în împlinirea poruncilor lui Dumnezeu.

Ori cum ar căuta învățații lumii să tâlmăcească rostul venirii lui Iisus pe pământ unii cu gânduri curate de a-l apoteoza, alții cu gânduri meschine de a-l persifla, un lucru rămâne neîndoios că Iisus Hristos a fost un mare revoluționar. Nu un revoluționar în accepția noțiunii de astăzi, care vede în orice revoluționar pe omul răzbunării crunte, lacom de sânge și pornit la biruință peste lacrimi și cadavre, ci un revoluționar al sufletului, care chiamă lumea la Dumnezeu pe calea lăpădării tuturor patimilor legate de materia ființei omenești.

În vremea venirii lui Iisus pe pământ

eră nevoie de această revoluție spirituală. Desagregarea generală aruncase întreaga societate omenească într'un desechilibru uriaș, care nu putea duce omenirea decât la completul faliment. Și avalanșa spre prăpastie nu se mai putea stăvili cu nici un mijloc de disciplină materială. Atmosfera viciată de putregaiul prejudecăților și a fricțiunilor pătimate între clasele sociale plana apăsătoare și chinuitoare asupra vremii ca o povară de plumb și desechilibrul își ajunsese punctul culminant, care reclama urgent un îndrumător pe cale nouă, un mântuitor din primejdia amenințătoare.

Iisus ca om a fost expresia vie și luminoasă a spiritului revoluționar care clocotia în apele largi ale lumii întregi, iar ca fiu al lui Dumnezeu a fost intruparea poruncii lui Dumnezeu către oameni ca să se întoarcă la calea adevărului, căci altfel va fi plâns și scrâșnirea dinților. Și a vorbit așa ca să l' înțeleagă și vameșii și fariseii și pescarii și toți păcătoșii pământului.

Iisus a cerut omului sacrificii pentru întronarea dreptății și a echilibrului social între oameni, cari toți sunt egali înaintea lui Dumnezeu. Iisus a pretins omului să se lapede de deșertăciuni, de prejudecăți, de ambiții, de orice interese de natură materială.

Iisus a proclamat egalitatea, spirituală și morală și a pretins practica iubirei de aproapele ca cel mai înalt postulat și sigura temelie eficace pentru realizarea unei armonii depline atât în lumea spirituală cât și cea materială, pentru crearea unei alcătuirii sociale corâspunzătoare preceptelor divine și idealului uman.

Aceasta a fost lozincă revoluției lui Iisus Hristos. Și această lozincă și-a pecetluit-o cu însuși sângele său pe crucea de pe muntele Golgota.

Omenimea refractară și robită de cătușile materiei s'a rupt în două. O parte a urmat pe Iisus, alta l-a perzecatut veacuri de-arândul. Și ca orice revoluție purificatoare și revoluția lui Iisus intrupată în Iisus a trebuit să treacă peste multe împotriviri dârze, să aducă mii de sacrificii sângeroase pentru sublima eroape a Mântuitorului.

Dar nici sabia, nici prundișul circurilor romane, nici flacării rugurilor, nici mușcagul închisorilor, nici uneltele de tortură n'au putut ucide ideea.

Ea a rămas și stă permanent luminoasă și scânteitoare în zarea firmamentului, și chiamă și astăzi popoarele la dreptate și adevăr. Dumnezeu așteaptă cu îndelungă răbdare îndreptarea omului din păcat. Dar crudă și amarnică va fi trezirea popoarelor atunci, când Dumnezeu va pune capăt răbdării sale și va face aspră dar dreaptă judecată asupra fiilor săi neascultători.

Idealul preconizat de Iisus a trecut prin multe flăcări de încercări și — durere — trece și astăzi prin cea mai aprigă furtună de ispiti ucigătoare. S'ar părea că desechilibrul moral al societății omenești a atins punctul culminant al stricăciunii. Învierie omului din mormântul acestei stricăciuni încă n'a sosit. Vinerea patimilor se frământă în chi. uri sufocante pe toată fața pământului. Iuda cu fariseii și cărturarii săi stau în plină dominație în cuprinsul tuturor țărilor și sfidează cu zimbete ironice și gesturi de batfocură pe cei ce propoveduesc dreptatea și morala creștină.

Pecinginea desagregării morale crește în plină floare și în țara noastră. Și pe noi aceasta ne interesează mai de aproape. Corpul neamului atârână sângerând din mii de răni ținute pe crucea suferințelor. Călăii tuturor nelegiuiturilor bat cu diabolică satisfacție piroanele ucigașe în mâinile, în picioarele, în inima acestui popor cu gând hain de a-l distruge.

Priviți în furnicarul orașelor din această țară și veți vedea cum răbufnește din toate culisele societății omenești miazma putrejanii imorale. Luați în mână orice gazetă, de ori și care zi, și nu veți găsi exemplar în care să nu se lăfăiască stricăciunea socială pe pagini întregi încadrate în litere grase și strigătoare.

Hoțiile tenebroase au luat proporții uriașe, șarlataniile deghizate în acte de înaltă umanitate au prins în mrețele lor oameni cu răspunderi publice, de jafal bunului obștesc beneficiază personalități de seamă, cari fac pe moralizatorii opiniei publice, dar nu se sfiesc să se înfrupte din afacerile viciate de murdărie. Hoții de codru verde și bandiții de drumul mare sunt elemente de o disparență importantă, încât în comparație cu gangsterii sutelor de milioane nu mai contează nici cât o mușcătură de țânțar. Lipsa de cinste și omenie, de respect pentru demnitatea și munca altuia s'a furșat în birourile instituțiilor de stat și particulare, în întreprinderile industriale, comerciale și economice, în localurile publice și pretutindeni te pândesc gândurile tentațiilor meschine cari caută să te tragă pe sfoară. Altruismul a ajuns un fruct exotic care devine tot mai rar, în schimb lâcomia egoismului feroce ridică cu mijloace obscure și tenebroase palate și blockhausuri cari sfidează cu obrăznicia lor cinstea oamenilor exploatați fără nici un scrupul sau mustrare de conștiință.

Afacerea Cagero-Gross, Meterex, Perimetrul petroliferelor, ticăloșia devizelor, mocirla Ciulei, îndrăznelile răscolitoare de patimi ale comunistilor porniți cu foc și pustiire chiar împotriva lui Dumnezeu și alte multe asemenea urâciunii, — iată oglinda care reflectează icoana societății noastre burgheze.

Aceasta este Vinerea patimilor în care se sbate nenorocida societate omenească a zilelor noastre. Este o epocă în care toate năzuințele spre o împărăție a lui Iisus Hristos sunt

răstignite pe crucea împietririi sufletelor omenești.

Involuntar îți răsare în cutele creierului întrebarea: oare va avea această Vinere a patimilor o zi a învierii? — Da, va avea, ziua aceasta a învierii va veni cu siguranță, dar dacă omenirea nu se va trezi din vreme la realitatea vieții, va plăti foarte scump această înviere. Echilibrul moral pretinde răstignirea dezechilibrului social. Și se va repetă dar în altă formă mai crudă epopăea răstignirii, a uciderii și a învierii lui Iisus.

Ideea morală va trece peste mii de cadavre, peste râuri de sânge, peste noianuri de lacrimi și scrâșnire de dinți, pentru că ideea morală este însuși Dumnezeu și ea trebuie să ajungă la biruință.

Astăzi toată lumea creștină serbătorește învierea lui Iisus, cei buni în umilită rugă către fiul lui Dumnezeu ca să-i ajute și în psalmi de preamărire a Tatălui din ceruri, iar cei răi prăznesc această zi prin acte cari batjocoresc pe Dumnezeu și pe unicul său fiu, fără să-și dea seama că nici o faptă, nici bună nici rea, nu rămâne nerăsplătită după vrednicia ei. Pentru noi cari credem în învierea lui Iisus, cari avem ferma credință că învierea ideii morale în lume trebuie să vie, se concretizează o singură mare povăț în ziua aceasta: să perseverăm fără șovăire în credința aceasta, să ne revizuiem

fiecare individual conștiințele și cu orice risc să rezistăm tentațiilor meschine, cari ne ispitesc să lunecăm în apele Satanei. Să ne menținem intact echilibrul sufletesc pentru că ziua învierii, care se profilează sângeroasă în orizontul zilei de mâine să ne găsească tari în credință și cu sufletul îmbrăcat în zalele de oțel ale caracterului moral, pe care nu'l poate clătina nici apa nici focul, și nu'l poate distruge nici rugina nici otrava meschinărilor de pe pământ.

Cu asemenea gânduri să cinstim praznicul de astăzi, având singura nădejde că revoluția spirituală a celui înviat din morți va duce azi mâine cu siguranță la biruință și să stăruim în convingerea că adevărul și dreptatea trebuie să zdrobească piatra de pe ușa mormântului. Să păstrăm și noi neștirbită credința senină și luminoasă a prințesei Thais și a sclavului Ahmed din Egipt, că toți cei ce iubesc pe Iisus și îl ascultă, se duc acolo unde este el, în grădinile seraiului lui Dumnezeu, unde nu sunt decât flori și isvoare cristaline, lumină multă și soare cald și unde copiii lui Dumnezeu nu mor niciodată.

SEB. STANCA

„Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viața dăruindu-le“.

Troparul Învierii.

OMUL CU SUFLET DE ELITĂ

de TEODOR V. PĂCĂȚIAN

Da, așa l-am cunoscut pe cel acum de două luni adormit în Domnul, pe marele nostru episcop Nicolae Ivan: ca om cu suflet de elită, cu inimă de aur, cu caracter de granit, ca om deci întreg și fără pată.

Cunoștința noastră era vechi. Am făcut-o în vara anului 1883, în cancelaria avocatului Paul Rotariu din Timișoara, unde se afla și redacția și administrația ziarului timișorean „Luminătorul“, la care fusese angajat tânărul Nicolae Ivan, ca colaborator intern.

Cum a ajuns tânărul arde-

lean Nicolae Ivan, atunci, în etate de 28 ani (eu aveam 31), în capitala Banatului, în Timișoara? Iată cum. Avocatul și tot odată directorul ziarului „Luminătorul“, Paul Rotariu, purta pe atunci procesele băncii „Albina“ din Sibiu, cu debitorii răi de plată ai acestui institut de bani, ca substitut al avocatului „Albinei“, care atunci era Ioan Popa, supranumitul și Calicul, fiindcă redacta în Sibiu o revistă umoristică, numită „Calicul“.

Corespondența între Paul Rotariu și avocatul sibian Ioan

Popa-Calicul, era deci vie și aproape neîntreruptă.

Într-o scrisoare Paul Rotariu roagă pe colegul său din Sibiu, Ioan Popa-Calicul, să-i trimită, dacă are, un tânăr, cunosător al limbei literare românești, ca să-i dea ajutor la redactarea ziarului „Luminătorul“, iar Popa-Calicul nu peste mult îi trimite pe Nicolae Ivan, scriindu-i despre el, că e absovent al teologiei din Sibiu, a fost învățator în Săliște, e un tânăr modest, deștept, serios, solid și muncitor, tot însușiri, despre a căror exactitate timișoreni, cu Paul Rotariu împreună, s'au convins în curând și l'au simpatizat. L'am simpatizat și eu și cunoștința noastră s'a prefăcut în prietenie strânsă și sinceră.

Tânărul Nicolae Ivan n'a stat mult în Timișoara, ci numai trei luni. Într-o dimineață, intrând eu în redacția „Luminătorului“, nu-l mai văd, ca de regulă, la masa de scris, și întrebând pe Rotariu, dacă nu e bolnav cumva, ca să-l cercetez la el acasă, în locuința pe care i-o cunoșteam, am primit răspunsul, că prietenul meu Ivan a plecat acasă, la Sibiu. Primise adevărat o telegramă, că fetișoara, care atunci era de doi ani, e greu bolnavă, să vină imediat la patul ei. Și s'a dus și la Timișoara la „Luminătorul“ nu s'a mai întors.

Din evidență eu însă nu l-am pierdut. Știam, că peste câțiva ani a ajuns redactor responsabil la ziarul „Telegraful Român“ din Sibiu; știam că peste câțiva ani iarăși l-a trimis mitropolitul Miron Romanul ca duhovnic la penitenciarul de stat din Aiud, și că de acolo a trecut la Alba Iulia, ca protopop al aceluia tract, iar la anul 1897, când el a avansat la treapta de asesor consistorial

FOILETON

Invierea Mântuitorului.

Matei 28, 1—7; Marcu 16, 2—7; Luca 24, 1—8; Ioan 20, 1.

În prima zi din săptămână, Duminecă în 17 Nisan, în revărsatul zorilor, Maria Magdalena, Maria mama lui Iacob, Salome, Ioana și celelalte femei, vin cu miruri, după obiceiul timpului, la mormântul proaspăt al lui Iisus. Apropiindu-se se întrebau: cine le va ajuta, să dea de-o parte piatra dela ușa peșterii? Și mare le fu mirarea, când găsiră peștera deschisă. Intrând înăuntru n'au văzut pe Mântuitorul și nici chiar giolgiurile în care fusese învelit, în schimb le întâmpină doi îngeri strălucind într-o lumină supranaturală. Împietrite de spaimă, femeile, mute privesc mormântul gol.

De-odată un inger le destăinuiește misterul, zicând: nu vă temeți. Căutați pe Iisus Nazarineanul cel răstignit? Înzadar. De ce căutați pe cel viu printre morți? El a înviat, nu mai este aci. Veniți și vedeți locul unde a fost pus. Amintiți-vă ce v'a spus El pe când cră în Galileea: „Fiul

omului va fi dat în mâinile păcătoșilor, să fie schingiuit și răstignit, a treia zi însă, va învia.“

Grăbiți-vă și aduceți la cunoștința ucenicilor săi, învierea lui din morți. Și precum le-a promis îi va revedea, căci iată el a plecat mai înainte în Galileea.

Pline de bucurie de vestea învierii învățătorului lor iubit, femeile părăsesc peștera, zorite să aducă la cunoștința apostolilor, cele întâmplute.

Extraordinarul eveniment nu este o simplă inchipuire, ci o realitate istorică probată de atâtea mărturii autentice. După femei vin apostolii Petru și Ioan, convingându-se că mormântul e gol. Încă în aceea zi Iisus se arată Mariei Magdalena, ucenicilor Luca și Cleopa cari mergeau spre Emaus, iar seara tuturor apostolilor. Ori toți aceștia știau că învățătorul a fost răstignit, a murit pe cruce, a fost înmormântat, iar mormântul sigilat și păzit, dacă totuși vine între ei, e dovada că a călcat puterea morții.

Da, Hristos a înviat a treia zi din morți. Acesta-i adevărul ce stă la temelul credinței apostolice, la temelul bisericii creștine, și trebuie să fie și cel mai prețios bun al nostru.

Nici unei alte zile Dumnezeu nu i-a împrumutat atâta strălucire, ca zilei în care s'a petrecut minunea minunilor, învierea Fiului său. Este o zi a învingerii, răului în lume, ziua mântuirii omenirii din păcat.

Învierii Domnului are să se mulțumească nimicirea păcatului, și redobândirea stăpânirii lui Dumnezeu între oameni.

Ce ar fi evangeliul lui Iisus, fără această minune a învierii lui? O predică lipsită de puterea convingerii și a stăpânirii sufletelor, o predică omenească menită uitării. Înviind Hristos însă aduce dovada credinței în dumnezeirea lui. Lumina aurorei învierii, străpunge întunerecul îndoelii și tristeții din sufletul prietenilor și ucenicilor săi. Cu reparația învingătorului morții, ei cred, ei sunt hotărâți să înfrunte lumea pentru El.

Astfel cu dimineața „Învierii“, se poate spune, pentru omenire se începe ziua plină de strălucire, care alungă întunerecul neștiinței, al credinței greșite, și coboară în suflete mângăierea pentru dureri și nădejdea în fericire. În această dimineață Dumnezeu și-a descoperit în cea mai desăvârșită formă întreaga iubire și îndurare față de neamul

și referent în senatul episcopesc din Sibiu, eu încă mă aflam în Sibiu, (unde se mutase el), ca șefredactor al vechei „Tribuna”, și atunci ne-am înțeles și cimentat prietenia, legată cândva în Timișoara.

Dela „Tribuna” eu apoi am trecut la „Telegraful Român”, în anul 1909, și de atunci încocoace împreună ne-am servit biserică și neamul, eu ca director al ziarului întemeiat de marele Șaguna, el ca referent economic-financiar al consistorului arhidiecezan din Sibiu. Am avut deci destulă și bună ocaziune să-i studiez însușirile sufletești, despre cari pot să afirm, că au fost totdeauna cele mai curate pe cari poate să le aibă omul. N'am auzit pe nime tânguindu-se, că i-ar fi făcut vre-un rău, sau vre-o nedreptate, — bine a făcut însă tuturor, numai acelaia nu, care nu i l-a cerut.

*

Despre inima sa bună, cu adevărat inimă de aur, cetitorul să poate convinge din următoarele două fapte, pe cari le-a săvârșit față de mine. Aveam să plec la Seghedin, ca să-mi fac pedeapsa de șase luni temniță de stat, dictată mie în procesul pentru „Cartea de Aur”. Am cerut concediu de șase luni dela mai marii mei, promițându-le că articolele de fond le scriu eu din temniță și le trimit ziarului, iar celelalte la ziar le face colaboratul meu Aurel Trif (mort), după cum m'am înțeles eu cu el.

Concediul cerut mi s'a acordat, dar în privința redactării ziarului „Telegraful Român” cei mai mari au hotărât, ca redactarea să se facă din partea unui comitet de redacție, compus din patru asesori consistoriali, iar din salariul meu de 200 coroane pe lună să mi se plătească mie jumătate, adecă

o sută coroane, iar cealaltă sută să o primească membrii comitetului de redacție. Din comitet făcea parte și asesorul Nicolae Ivan, care în ședința finută de membrii comitetului, pentru a-și stabili planul de muncă, a declarat, că aceea ce fac cei mari cu mine e o nedreptate și o nouă pedeapsă, dictată mie de mai marii bisericii. Dar biserică nu pedepsește, ci iartă! Propune, ca membrii comitetului de redacție să nu primească nici un onorar pentru înlocuirea redactorului, ci acesta să-și primească întregul salariu și sub durată întemnițării sale. Propunerea a primit-o asesorul consistorial Dr. Miron Cristea (astăzi preafelicitul nostru Patriarh) iar cealaltă doi membri din comitet au tăcut, — dar au încassat în curs de șase luni, cât am stat eu în temniță, ei singuri, întreaga jumătate din salariul meu!

Al doilea caz e următorul: Când am plecat eu dela „Telegraful Român”, la finea anului 1917, ziarul pe care l-am condus în curs de 17 ani întregi s'a purtat foarte necoresct față de mine. N'a avut nici un cuvânt de recunoștință sau mulțumire pentru serviciile aduse bisericii în cei 17 ani de muncă grea. Greșala aceasta a reparat-o însă asesorul Nicolae Ivan în sinodul arhidiecezan din anul 1918, când m'a elogiât pentru activitatea dela ziarul „Telegraful Român” și a propus, iar sinodul a acceptat cu unanimitate, ca să mi se plătească suma de 8000 coroane drept escontare, pentru că am fost pus pe drumuri în vreme de iarnă.

Credeți, că hotărârea sinodului a fost executată? Nu! Abia după doi ani, în vara anului 1920, după ce am amenințat cu înprocesuarea, mi s'au plătit banii.

*

Nu pot încheia acest articol, decât cu cuvintele cu cari l'am început: Om cu suflet de elită, cu inimă de aur, cu caracter de granit, om întreg fără pată a fost răposatul nostru episcop Nicolae Ivan și de aceea bunul și marele Dumnezeu i-a ajutat să-și vadă toate planurile realizate, toate acțiunile duse la bun sfârșit, delăturând din calea sa toate piedecile. O singură piedecă nu a putut fi înlăturată: boala, care l'a mistuit și l-a băgat în mormânt. Dar și aceasta cu voia Domnului s'a

întâmplat. Domnul a spus: „destul ai muncit, destul ai plăzmuțit fiule, acum vino la mine și te odihnește”.

Și fiul bun și ascultător s'a dus la tatăl său din ceruri, la odihna vecinică.

Fie-i memoria în veci binecuvântată.

„Hristos însă a murit pentru toți, ca cei ce trăiesc să nu mai trăiască pentru sineși, ci pentru Cel ce a murit pentru ei și a înviat”.

2. Cor. 5, 15

BUCURIA NOASTRĂ

Când orașul Viena în 1683 a scăpat de jugul apăsător al turcilor, oameni, cari nu se cunoșteau se îmbrățișau unul pe altul pe stradă și în tot locul, unde se întâlneau, plini de bucurie și vorbeau numai de biruință: Am scăpat, într'adevăr ne-am eliberat!...

O astfel de bucurie simțim și noi creștinii în ziua de Paști, când ne salutăm unul pe altul cu cuvintele: Hristos a înviat! Iar răspunsul este: Adevărat a înviat!

Învierea lui Hristos este cea mai mare garanție că și noi vom învia. Acea zi, va fi cea mai mare în istoria lumii. Numai una a fost asemănătoare ei; ziua dintâi, în care a răsunat cuvântul Creatorului: „Să fie lumină!” De pe buzele aceluiași Dumnezeu va răsună: Să fie întuneric, să se pună capăt vieții pământești! Și pământul se cutremură din temelii... și morții se ridică... milioane, miliarde... din morminte și din sicrie, din afunzimea mării, din sânul pământului, pe cari i-au uitat, despre cari nimeni n'a știut, cari atâta au suferit în viața lor, cari au crezut în Hris-

tos, cari n'au vrut să știe de Hristos — și văd pe fiul omului venind cu mare putere și mărire.

Să ne pregătim pentru această zi!

Dacă odată înviem, pentru ce n'am slujit mai bine lui Dumnezeu! Dacă cu mormântul nu se sfârșește totul și nu-i scăpare, pentru ce n'am lucrat mai mult pentru viața de dincolo de mormânt! Eu însetez după viața veșnică. Dar viața veșnică deplină, nu poate înflori dintr'o viață goală pământească; din sămânță goală nu răsare stejar! De aceea iubitul meu frate, pregătește-te pentru ziua mare a învierii! Așa să trăiești, ca să nu pună sămânță goală în mormânt, ci cu cinste, viață deplină.

„Deci dar de v'ați sculat împreună cu Hristos, cele de sus căutați” (Col. 3, 1). În viața aceasta nimic să nu vă abată, nimic să vă răpească nădejdea. Din mormântul de Paști al lui Hristos răsare zefirul nemuririi și acesta ne întărește în lupta noastră.

De aici vedem, ce mângâiere și ce bucurie ne aduce ziua Sf. Paști. Dela Paști știm, că

omenesc. Este o descoperire, care ne umple de nădejdi. Prin ea întrezărim mărirea fericirii vecinice gătită nouă, celor ce cu dragoste și credință ne apropiem de poruncile, îndemnul și exemplul de viață al fiului său.

Dimineața „Învierii” este siguranța nădejdi în învierea noastră pentru vecinicie. Voim ca această viață după moarte să n'o așteptăm cu teamă, ci cu nădejde, atunci să ne apropiem de Hristos cel înviat. El ne dă și nouă, precum apostolor, puterea de a lupta împotriva răului, ne dă asigurarea iertării multelor noastre păcate, căci pentru păcatele noastre de bună voie a suferit moartea, și pentru pecetluirea iertării noastre, a înviat. Prin ridicarea Lui din mormântul rece a întărit adevărul promisiunilor sale: „cine va mânca trupul meu și va bea sângele meu, cine prin moartea mea este împăcat cu Dumnezeu, cine prin această împăcare se apropie de mine cu credință vie, acela are viață vecinică; acela nu va muri; căci Eu care pentru mântuirea lui mi-am dat trupul și mi-am vărsat sângele; Eu începătorul învierii și izvorul vieții, îl voi trezi la viața vecinică.”

Dimineața „Învierii” este fericirea noastră, ea

deschide perspective noi privirii noastre lăuntrice.

Toți câți ne-am făcut vrednici de jertfa pe cruce, în Hristos cel înviat ne vedem pe noi înșine, după înviere. Ne vedem deslegați de acest trup al păcatului, și de toată puterea diavolului, care lucra prin el, ne vedem așezați în libertatea fiilor lui Dumnezeu.

Câtă fericire ni se revarsă în suflet în fața acestui tablou al viitorului. Ce preț mai au bunurile acestei lumi, alături de cele spre cari sufletul râvnește? Ce suferințe ne mai pot pricinui, umilințele, lipsurile și relele acestei vieți, când sunt prețul bunurilor viitoare? Când ochiul lăuntric este fixat pe figura ademenitoare a lui Hristos cel înviat, noi înșine am murit omului celui vechiu din noi, omului păcatului, omului acestei lumi, și trăim pentru omul cel nou, care este numai în trecere prin viața pământească.

În fine dimineața „Învierii” este un simbol al revederii noastre cu Hristos în dimineața veciniciei. Înviind din morminte vom da cu privirile de El. Îl vom vedea stând pe scaunul judecării. Fost-a „Învierea” lui, bucuria noastră; va fi și învierea noastră, bucuria Lui de a ne revedea, de

a ne chema în casa Tatălui său, de a viețui împreună cu El, acolo unde nu sunt lacrimi, fiindcă nu e durere nici suferință.

Învierea lui Hristos așadar este un adevăr de credință, pe care se clădește cunoașterea noastră de Dumnezeu, nădejdea vieții vecinice, învierii noastre, și reînălțării fericitoare.

A nega acest adevăr înseamnă a zdrobi întreaga clădire a creștinismului, dar mai cu seamă a lipsi sufletul omenesc de balzamil care alină și însuflă curaj în viață.

„Hristos a înviat”, să ne fie strigătul de biruință, căci prin „Înviere”, El a biruit lumea.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

DE PAȘTI...

Natura-și cântă reînvierea
În tremurări neprihănite;
În suflet vine mângâierea
Și bucurii nemărginite.

...Și toarce 'n firul ei într'una
Al sufletului dor năpraznic...
Aud cum din adâncuri struna
Ne cheamă și pe noi la praznic.

întunericul, trecerea din viață în moarte nu durează mult. Și noi plângem la sicriul iubiților noștri, și noi jelim, dar nu așa ca și „cei ce n'au nădejde“ (Tes. 1, 4), ci ca unii, cari știu că dacă Hristos a înviat, atunci și noi privim cu curaj în ochii morții și a ori-cărei pustiiri. Știm, că soarele apune seara, ca în cealaltă zi să răsară. Știm, că steaua dispăre, dar și aceea că nu peste mult, se arată. Știm, că toamna cade frunza, dar și aceea că primăvara înverzește din nou. Știm, că corpul moare, dar și aceea că vine marea primăvară a corpurilor: învierea. Știm, că Hristos e învierea și viața, și că cine crede într'ânsul, dacă și moare, va fi viu.

Această credință ne dă putere și bucurie în întunecimea acestei vieți; cred în viața cea veșnică, țin și privesc, lucrez pentru ea și tind la aceasta ca și floarea care din întunerecul pivniței tinde spre lumina dățătoare de viață.

Iată dar mângăierea și bucuria ce ne dă ziua cea mare, a sfintelor Paști.

Prof. Dr. A. BUZDUG

„JERTFA“

„Iar dacă a luat oțetul Iisus a zis: Săvârșitu-s'a. Și plecându-și capul și-a dat duhul.“

Ioan 19, 30.

În clipa când preoții în templu ucideau animalul pentru obicinuita jertfă de seară, pe crucea Golgotei Mântuitorul lumii, se aduce pe sine jertfă, pentru păcatele omenirii.

Moartea lui este jertfă, precum toată viața pământească i-a fost jertfă. El de bună voe a luat asupra-și umilința incarnațiunii în trup omenesc, s'a încărcat cu povara păcatelor lumii și a urmat drumul crucii. Moartea lui este prevăzută în cartea providenței,

ca un act indispensabil pentru satisfacerea jicnirii aduse lui Dumnezeu prin păcatul original. Ea umple prăpastia între cer și pământ. Ea e puntea de apropiere între om și Dumnezeu. Nu este ceva întâmplător, sau ceva obicinuit, este un act unic prin sublimitatea și importanța ei în viața omenească.

Pe cât de adevărat este, că Hristos este însuși Dumnezeu; tot pe atât de adevărat este, că moartea lui pe cruce este unică: este de bună voe, este cea mai scumpă jertfă. Trupul lui se frânge pe cruce nu fiindcă iudeii au voit astfel, ci fiindcă El a voit. Moartea Lui nu-i o înfrângere, ci o victorie. Conștiința acestei învingeri a puterii iadului stăpânitoare în lume, ajunge la expresie în ultimele cuvinte ce le rostește.

„Săvârșitu-s'a“ pe buzele lui Hristos nu însemnează preludiul morții, ci conștiința împlinirii uriașei opere a mântuirii.

Murind ne asigură că ceea ce a promis în clipa incarnațiunii, a realizat. Misiunea și-a împlinit-o cu rigurozitate. Nici o împrejurare din viața și opera Lui pământească, nu stă în afară de ceea ce s'a descoperit oamenilor prin profeți. Nimic nu tradează o îndoială în conștiința mesianității sale. A venit în lume cu conștiința acestei mesianități, a activat inspirat de ea, acum pleacă la Tatăl încărcat de gloria operei împlinite.

Prin „Săvârșitu-s'a“ ne anunță că paharul suferințelor s'a golit.

Prețul răscumpărării noastre e scump. De necuprins pentru mintea omenească sunt umilințele și suferințele Fiului lui Dumnezeu în lume. Ieslea dobitoacelor îi adăpostește pruncia. O familie săracă și nebagată în seamă îi ocrotește copilăria, activând ca bărbat, el n'are unde să-și plece capul.

E urât de mic. Irod caută să-l ucidă. De câte ori apoi fariseii nu hotărăsc moartea lui. După atâtea umilințe și suferințe El care se jertfește integral pentru mântuirea oamenilor, are atât de puține bucurii.

Un mănunchi de suflete oropsite abia îl înțeleg, se apropie cu iubire de El, îi urmează hotărându-se a se jertfi pentru El și ideea lui.

Pe cruce și umilința și suferința au ajuns punctul culminant. Răstignit pe lemnul batjocorit al crucii, între doi tâlhari, ca o ultimă epavă a societății, suferind toate chinurile flagelației, și a unei morți încete, paharul amar al jertfei este golit până la fund. Căror umilințe și chinuri l-ar mai fi putut supune omenirea stăpânită de puterea păcatului? El pe toate le-a suportat, le-a învins, învingând însăși puterea păcatului. S'a făcut începutul unei lumi noi, unei lumi a binelui și a păcii.

„Săvârșitu-s'a“, înseamnă în fine vestea cea bună a împăcării cerului cu pământul. De acum omul este liber, stăpân pe propriul său destin. De voința lui este dependentă viața vecinică, sau moartea. Harul lui Dumnezeu se coboară în lume. Biserica lui Hristos și-a înfipt temelile în pământul păcatului. Mijloacele ei sfințitoare sunt active în sufletele celor cari caută mântuirea.

Câtă mângăere pentru noi cuvântul jertfei împlinite, dar nu mai puțin și câtă învățătură. Ne vestește

răscumpărarea, ne deschide perspectiva unei vieți libere și orizontul larg al fericirii vecinice. Este în același timp un semn al întrebării pentru străduințele noastre zilnice.

Binefacerile jertfei sunt în funcție de înțelegerea realei ei valori pentru noi, de coordonarea acțiunilor noastre cu ideea care au determinat-o.

Ce ne folosește ea, dacă nu schimbă mersul vieții noastre, după tipul lui Hristos?

Cum am putea mai bine serba amintirea acestui eveniment central în istoria vieții omenesti, decât meditănd asupra importanței lui, pentru idealul, spre care trebuie să nizuim.

Îngenunchind deci cu sufletul la picioarele crucii de pe Golgota, fiecare să învățăm ce însemnează a fi creștin, urmaș al lui Hristos. Numai prin învățătura crucii lui, pacea sublimă a cerului se va întronă în suflete și în lume.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

„Dacă însă ați înviat cu Hristos, atunci căutați cele de sus, unde este Hristos așezat de-adreapta lui Dumnezeu; la cele de sus cugetați, iar nu cele de pe pământ“.

Coloseni, 3, 1.

Gânduri pentru Învierea Domnului.

An de an prăznuim Învierea Domnului. Și o prăznuim, firește, după acelaș tipic în ce privește rânduiala slujbelor din biserică, dar, mi se pare, și în ce privește rânduiala pregătirii creștinești. S'a înrădăcinat în această privință „un tipic modern“, dela care lumea cam greu se lasă abătută.

Și ce cuprinde „tipicul modern“ al pregătirii și prăznuirii creștinești?! Grijă de trup, de îmbuibarea și împodobirea lui. Grijă de felul distracțiilor în aceste zile de sărbătoare, ca să nu ne plictisim.

— Mai cuprinde și altceva?

Poate, dar mi se pare, tot de natura indicată, căci de suflet numai puțini se mai îngrijesc cum se cuvine. Sufletul — li se pare unora — nu cere hrană și haină de sărbătoare. Se mulțumește foarte bine cu ceea ce oferă cinematograful și muzica din cafenele.

La sf. slujbă a Învierii, da, trebuie să luăm parte, căci, chipurile, suntem creștini. Avem doar certificat de botez în legea creștinească, și, la nevoie, putem vorbi, chiar cu admirabile fraze, despre marea însemnătate a Răstignirii și Învierii Domnului pentru omenire. Și

Cucernic și măreț din humă
Răsare azi viață nouă;
Sunt moarte florile de brumă,
Căci în văzduh miresme plouă.

Din înălțimile țării
Coboară pacea peste lume
Și mor în calea reveriei
Atâtea gânduri fără nume.

...E'n suflet cânt și armonie
Și-atât de bine e pe-afară...,
E primăvară pe câmpie
Și 'n suflete e primăvară.

S'abate 'n ritmice cuvinte
Spre noi un duh de mântuire,
S'aude par'că din morminte
Un ta'nic glas de preamărire.

Azi nu mai glăsuște 'n mine
Păcatul neîndurat și trist;
Cu lumea vin și eu la Tine
Deapururi laudate CRIST!

TEODOR CICEU

Poezia religioasă a lui O. Goga

În clasicul discurs de recepție al dlui Octavian Goga, poezia lui Coșbuc e numită o harfă eoliană în care natura cântă în draga ei voie. Tot așa, poezia dlui Octavian Goga, e o harfă eoliană în care ardeleanul cântă toată gama sufletului său, din care nu poate lipsi credința și ca un punct arhimedic absolut fix — ideea de Dumnezeu.

Obosit de urcarea anevoioasă a muntelui vieții, ca și tipul zaratuștric, cu puteri istovite, zice:

„Eu cad neputincios stăpâne
„În fața strălucirii tale“

și cere să-i dea firul Ariadnei, spre a ieși din încălcitul labirint al lui Tezeu:

„Eu în genunchi spre tine caut
„Părinte orânduie-mi cărarea.“

Lui îi cere:

„Deslegă minții mele taina
„Și legea farmecelor firii
„Sădește 'n brațul meu de-apururi
„Tăria urii și-a iabirii

„Dă-mi cântecul și dă-mi lumină

„Dă-i raza soarelui de vară
„Pleoapei mele ostenite.“

În Dumnezeu are speranța și oarecum cheazăția învingerii, dela el cere inspirația divină, ca să poată alcătui

„Cântarea pătimirii noastre.“

Ca și la Coșbuc

„Dumnezeu ni-i 'ntr'ajutor.“

Cu această „Rugăciune“ care în acelaș timp e și un imn adus ofrandă de un luptător Divinității, își începe volumul de „Poezii.“

Pleacă la drum făcându-și semnul crucii, ca și țaranul în cadrul mioritic. Era obișnuit ca totdeauna să plece cu o rugăciune, căci pe când era mic, și în casa preotului din Rășinari, auzia îndemnul tainic:

„Zi Tatăl nostru, seara, dragă.“

Iar dacă ar fi rămas în satul său natal, gospodar ca toți ceilalți, cu căciula și ișari, își vedea soția în rolul minunat de mamă creștină:

participă multă lume la sf. slujbă a Învierii Domnului, chiar și în bisericile din oraș. E mare înghesuială de trupuri, nu prea însă și de suflete cu adevărat dornice de înviore a duhovnicească. Doar creștinii *moderni*, în bună parte, sunt creștini numai după certificatul de botez, și prea puțini după felul vieții. Căci să ne întrebăm și să răspundem cu sinceritate: ce urme lasă în viața noastră sufletească, această mare sărbătoare a creștinătății, care-i Învieria Domnului? Îi pătrundem noi sensul ei, realitatea-i adâncă? Ne dăm seama cu adevărat despre însemnătatea ei pentru omenire, și despre ceea ce-ar însemna viața omenirii fără Jertfa de pe sf. Cruce și fără Învieria Domnului? Și în consecință, ne pregătim sufletește cum se cuvine pentru această praznuire?

Nu ridic peatra împotriva nimănui. Dar întreb, câți se simt în stare s'o ridice? Câți își dau seama că Fiul lui Dumnezeu s'a întrupat, jertfit și a înviat numai pentru binele omului, numai pentru a-l elibera din cătușile de fier ale păcatului, în care el, omul, s'a vârit singur, fără nici o silă, dar și fără nici o scuză.

Câți își dau seama de acest adevăr?!

Și totuși și acesta-i rostul praznuirii Învierii Domnului: să înțelegem lucrul săvârșit de Fiul întrupat al lui Dumnezeu pentru mântuirea omului. Să înțelegem glasul sf. Cruci, pe care a fost el răstignit pentru noi, și să ne răstignim pornirile noastre josnice, pentruca în ziua Învierii Domnului, să înviem și noi din noianul păcatelor noastre, și astfel să ne putem îndulci de rodul sfânt, odrăslit din jertfa de pe lemnul sf. Cruci.

Slujitorii sf. altare își fac datoria. Cheamă fără oboseală

la paharul mântuirii. Dar câți urmează acestei chemări, și-și schimbă „tipicul modern“, dar fără sens creștin, al praznuirii Învierii Domnului?! Multe inimi s'au împietrit față de cuvântul divin.

Grija cea lumească absoarbe totul. Dar va veni ziua, în care vom trebui să dăm socoteală amănunțită de tot ce am făcut pe acest pământ, și atunci... regretul nu ni va fi de nici un folos.

Mai bine să schimbăm „ti-

picul modern“ al praznuirii Învierii Domnului. S'o praznuim nu cu trupul, ci cu sufletul, crucificând păcatele, plivind din el tot ce nu-i răsărit din sămânța cuvântului divin, și prin taina sf. mărturisiri și cuminecături, să sădim în el altoiu odrăslit din jertfa de pe lemnul sf. Cruci și din Învieria Domnului.

Abia atunci Învieria Domnului va fi cu adevărat sărbătoare de bucurie a creștinului.

Arhid. O. BUCEVȘCHI

SĂ SE FACĂ DREPTATE

Situația gravă în care este adusă preoțimea noastră prin lefurile de mizerie ce le primește, a îndemnat Asociația Generală a Clerului să se adreseze și Corpurilor legiuitoare, ca acestea să țină seama de revendicările formulate la desbaterea bugetului general.

Memoriul întocmit examinează, concentrat și limpede, problema salarizării, arătând că Biserica dominantă este ținută și acum într'o vădită inferioritate față de celelalte Culte. În deosebi cele minoritare au dobândit în România mare o situație privilegiată, care le pune la adăpost de multe griji materiale în activitatea lor.

E suficient să cităm numai Clujul, unde toate confesiunile străine se bucură de averi considerabile, exprimate în numeroase imobile, producătoare de venituri sigure; înșiși greco-catolicii au primit în dar trei biserici și case solide, cari le dau putința să se afirme nestingheriți în concurența cu adversarii lor.

Iar ortodoxia este silită să suporte neconținut un regim nedrept, fiind că Statul socotind-o identică cu el, îi aplică ampu-

tări bugetare mai grele decât celorlalte Culte, dispuse să strige și să ne reclame la Geneva.

Cu personal mai puțin la centrele episcopale decât minoritarii — stare de necrezut — cu organizație eparhială inferioară, lipsiți de subvențiile mari ce ele le primesc din străinătate, Biserica ortodoxă s'a văzut ținută în aceeași stare de sărăcie și în Statul național întregit. Egalitatea de drept și protecțiune, ce i s'a acordat prin noua Constituție, nu eră decât cea mai mare inegalitate, fiindcă celor minoritare, cari veneau cu bogățiile din regimul unguresc li s'a mai dat, iar ortodoxiei i s'a refuzat și ceea ce i se cuvenea ca elementară satisfacție.

Bisericii catolice i s'au atribuit cu titlu de proprietate imensele latifundii, deținute sub unghiuri numai cu titlu de uzufruct, pe când celei ortodoxe i s'a oferit un Fond general... *pe hârtie*.

Acum se încearcă iarăși ceva similar printr'o „Casă a Cultelor“, din ale cărei venituri să se facă plata salariilor preoțești. Sf. Sinod n'a putut accepta această bunăvoință vagă,

fiind că ea nu rezolvă de loc problema.

Ceea ce se cere este, să se ia ca punct de plecare bugetul anului 1930, din care să se scadă pentru întreg personalul bisericesc, numai curbele generale aplicate celorlalți funcționari publici. Cu aceasta s'ar ajunge la o egalitate de tratament. Iar pentru ca să înceteze sbuciumul de fiecare an, ce-l provoacă reducerile bugetare atât de arbitrare, preoțimea solicită modificarea art. 19—21 în sensul unei salarizări integrale dela Stat, după normele aplicate corpului didactic secundar. Excepție să facă numai bisericile cu averi proprii, în măsură de a răspunde obligațiilor legale de întreținere a Clerului.

Cu alte cuvinte, preoțimea vrea stabilitatea și nominalitatea salariilor, așa cum beneficiază de ele toți slujitorii Statului românesc.

În acest spirit s'au desfășurat toate acțiunile săptămânilor din urmă, cu memorii, congrese și delegații episcopale pe la factorii hotărâtori. Dl. Al. Lapedatu a promis în numele guvernului, că cererile formulate vor fi împlinite, iar când a întâlnit anumite rezistențe, n'a ezitat să-și anunțe demisia din demnitatea de ministru al Cultelor.

Se pare, că această atitudine energică a impresionat, de oarece după declarațiile dlui Dr. C. Angelescu s'au alocat sumele necesare în bugetul cel nou. În același timp a fost depus în Parlament și proiectul de lege pentru modificarea art. 19—21. Sperăm, că el va fi și votat, spre a pune capăt frământărilor dureroase ale Clerului.

Ar fi o mulțumire sufletească meritată, ce i-ar veni de

„Copiii nostri să-i înveți
„Tu Crezul... Născătoarea
„S'ajung să-i văd cântând pe toți
„În strană sărbătoarea.“

Împăcat cu soarta, ar fi trăit desigur fericit, iar la moarte satu 'ntreg ar fi zis:

„Un: Dumnezeu să-l ierte
„Iar popii nostru 'ntâmplător
„Vre-un oaspe-atunci să-i vie
„Pe cine 'ngropi părinte azi?
„Pe-un om de omenie.“

Sufletul lui, în adevăr are aceleași dorințe și același fel de a interpreta fenomenul religios. Cultul și tradiția creștină o respectă ca ceva sacru, până în cele mai mici amănunte. Dacă va muri, poruncește celor de aproape:

„Voi să-i dați lui popa Nae
„Liturghii o lună 'ntreagă.“

Plătește liturghii și pentru mântuirea sufletului dar și

„Că-i sărac și popa Nae
„Și n'are bucate dragă.“

Cu aceeași măiestrie redă și rugăciunea unei

— mater dureroasă — din popor, al cărei fiu e bolnav, dar crede că o va ajuta Maica Domnului. Rugăciunea n'o face după cum o prescriu cărțile bisericești, ci așa cum e dorința sufletului ei:

„Să-mi plec genunchii iară
„Să-ți spun iar ce mă doare
„Prea sfântă Născătoare
„Și pururea Fecioară.“

Nu-i spune că feciorul ei e bolnav, nici de ce boală suferă:

„Tu mi-ai văzut feciorul
„Și mi-ai văzut necazul,
„În doftori n'am credință.
„Să-l pui iar în picioare
„Să-i rumenești obrazul

căci

„La Tine-i cu putință
„Prea sfântă Născătoare.“

În concepția dlui Oct. Goga, religia e mai mult ceva sentimental, emotiv, decât rigid științific.

Aflându-se într'un muzeu mai mulți vizitatori, se 'nchină toți în fața unei icoane a lui Iisus:

„Ce blând se uită chinuitul
„De sub cununa lui de spini,

„Lumina resemnării mute
„E scrisă 'n ochii lui senini.
„Nu-l dor piroanele din carne,
„Zâmbește pașnic, iertător,
„El știe, că de veci învie
„Acei ce pentru alții mor.“

Tot așa e de impresionat și de o icoană a Fecioarei Maria.

În muzeele occidentale, pline de atâtea opere de artă, contemplă în primul rând frumosul sofianic, frumosul în care se poate vedea un fior al Divinității.

Frumosul sofianic și-a găsit și în Franța un teoretician în abatele Brémond, care a stabilit formula devenită clasică: poezie pură.

Dl Octavian Goga simte frumosul sofianic. Nu filosofează asupra lui, ci caută prin forme simple, pline de farmec literar, să ne facă și pe noi să-l simțim.

IOSIF E. NAGHIU, stud. teol.

■ ■ Abonați și răspândiți ■ ■
■ ■ „VIAȚA ILUSTRATĂ“ ■ ■

sfintele sărbători ale Învierii, menită să însemneze izvorul unei apostolii senine și intensive în slujba lui Hristos și a patriei.

Sperăm, că această drep-tate se va face.

„Dacă însă se propovăduiește că Hristos a înviat din morți, atunci cum de zic unii din voi, că nu este o înviere a morților? Dacă însă morții nu învie, atunci nici Hristos n'a înviat, iar dacă Hristos n'a înviat atunci zadarnică este propovăduirea noastră, zadarnică și credința noastră“.

1. Cor. 15, 14.

CONFERINȚE RELIGIOASE

Duminecă, în 29 Martie c., în cadrul conferințelor organizate de „Societatea Națională a Femeilor Ortodoxe Române“, a vorbit p. prof. Dr. Ioan Vască, rectorul Academiei teologice, despre „Religiozitatea poporului englez.“ Au asistat dnii prof. univ. P. Grimm, L. Iacob, O. Bucevschi, G. Stănescu, A. Buzdug, dnii consilieri Seb. Stanca, V. Sava, membrele societății, etc.

Conferențiarul începe cu câteva considerațiuni asupra durabilității imperiilor și arată că Imperiul Britanic, care are 500.000.000 de supuși, poate exista numai datorită faptului că factorul religios e elementul de bază al statului creștin și se confundă cu spiritul poporului. Tangențial, arată și evoluția creștinismului în Anglia, începând cu încreștinarea lor, de misionari trimiși de pe continent. Trece apoi la partea esențială, arătând importanța pe care o are factorul religios în toate ramurile de activitate publică și intelectuală din Anglia. La deschiderea Parlamentului, la instanțele judecătorești, înainte de începerea ori cărui proces, precum și înainte de săvârșirea ori cărui act de importanță publică, — se face slujbă religioasă. În școli, educația (nu instrucția) religioasă, e baza învățământului, având menirea de a forma caractere „integer vitae, scelerisque purus“ (Horațiu). La unele Universități cu tradiție multiseulară (Oxford, Cambridge, etc.) studenții dela toate facultățile învață exegeză, morală, drept canonic, etc. Mulți dintre ei, fac adevărat misionarism laic, propovăduind cuvântul evanghelic. În literatură se simte aceeași influență a spiritului biblic. Lipsesc producțiile pornografice. În revistele engleze nu se întâlnesc nuduri imorale. În toate e spiritul de seriozitate al nordicului, crescut în atmosfera posomorâtă, cu cerul veșnic înorat și educat în spiritul creștin. În societate, se resimte spiritul creștin. Duminecele și sărbătorile se serbează în cadrul bisericii. Încetează ori ce activitate. Localurile de distracții sunt închise. Acest spirit, desvoltă caritatea. Bugetul operelor de binefacere e cât un sfert din bugetul statului. E administrat de un consiliu de preoți. Din jertfele credincioșilor se susțin misionarii trimiși în toată lumea, asociația biblică britanică (întemeiată la 1804) și toate instituțiile bisericesti (căci bisericile nu sunt bugetare). — Ca încheiere urează imitarea religiozității engleze și de poporul nostru.

Luni, 30 Martie a. c., în cadrul conferințelor organizate de cercul de studii al Societății „Credința Ortodoxă“ a studenților în teologie, a

conferențiat dl prof. Dr. Gh. Stănescu, despre „Petru cel Mare și biserica rusă“. Au asistat dnii prof. I. Vască, L. Munteanu, O. Bucevschi, dnii consilieri V. Sava și L. Curea, preoții I. Goron, V. Mateiu, D. Todoran, membrii societății etc.

Conferențiarul zugrăvește situația bisericii rusești în timpul lui Petru cel Mare. El sprijinea biserica și o aprecia ca factor important în stat. Ca biserica să nu depindă de autorități străine statului, a ridicat pe Mitropolitul Rusiei la rangul de Patriarh.

După aceste considerațiuni generale, trece la felul de organizare a bisericii. În biserica rusească, aveau un rol foarte important monahii. Existau în Rusia vre-o 400 de mănăstiri, cele mai multe erau în Moscova (cu vre-o 600 de monahi). În monahism se primeau numai oameni în etate de 40 ani. Erau tunși în monahism numai după 3 ani de noviciat. Episcopii erau organizate într'un mod foarte asemănător cu cele dela noi. Eparhia era condusă de Episcop, ajutat de 5—7 consilieri, cari se alegeau din preoții mai merituosi. În ce privește recrutarea clerului și a autorităților bisericesti, e de remarcă că se preferau indivizi bine făcuți ca fizic, cu barbă etc. Acest formalism se păstrează în mare parte și la noi, întrucât se dă întâietate — de unii — „formeii“ și nu „fondului spiritual“. Situația excepțională a bisericii rusești din timpul lui Petru cel Mare, n'a dăinuit mult. Țării următori, din setea de stăpânire, au introdus cezaro-papismul, care a dus la o selecționare politică a clerului și în fine la desnodământul tragic.

Cu aceste două conferințe, se încheie seria conferințelor din timpul Postului Mare. Ar fi de dorit ca după Paști să se reia această frumoasă inițiativă, atât de Societatea Femeilor cât și de a studenților teologi. I. E. N.

Rolul mănăstirilor în trecutul Ardealului. Sub acest titlu p. ieromonah Dr. Irineu Felea, spiritual la Internatul teologic din București a desvoltat, în 4 l. c. în aula Primăriei din Cluj, o conferință interesantă. Sfinția sa a trecut în revistă înființarea și viața număroaselor mănăstiri de pe pământul Ardealului, stăruind asupra celor istorice din cuprinsul eparhiei noastre. Rostul lor a fost din cele mai însemnate în păstrarea ortodoxiei și a neamului, dealungul luptelor grele cu unghurismul și catolicismul. Tunurile lui Bucov le-a dărmănat. Astăzi, prin grija vrednicilor Episcopi ele răsar iarăși din cenușa vremurilor stinse, chemate să fie izvoare de înnoire duhovnicească. A doua zi, Duminecă, p. Felea a slujit și predicat în Catedrală.

INFORMAȚIUNI

Trimitem tuturor cititorilor, colaboratorilor și prietenilor noștri cele mai calde urări de bucurii sufletești, zicându-le din toată inima: Hristos a înviat!

S'a votat modificarea legii bisericesti. În ședința sa din 2 Aprilie c. după Senat Adunarea deputaților a dezbătut și a adoptat proiectul de lege, care modifică art. 19—21 din legea de organizare a Bisericii ortodoxe. Raportorul legii a fost p. I. Nicolescu.

Au luat cuvântul o serie de oratori, cari prin aceasta au dovedit, că susțin cu simpatie doleanțele Clerului, arătând soluțiunea incompletă conținută de proiect. Anume, el decretează că preoții sunt recunoscuți funcționari publici, cu drepturi egale acestora, însă nu fixează și normele de salarizare. Un amendament declară, că până la întocmirea legii generale de salarizare, normele de plată vor fi tot cele stabilite prin statele de serviciu, cari însoțesc bugetul anual al Statului.

În fața acestei situații, s'a hotărât convocarea comitetului general al Asociației Clerului pe ziua de 22 Aprilie c. la București. Comitetul va avea să examineze modul, cum să se ducă la îndeplinire hotărârile congresului extraordinar relativ la demisia membrilor clerici din corporațiile bisericesti și partidele politice.

O declarație ministerială. La dezbaterile bugetului instrucției publice, d. Dr. Angelescu vorbind despre școala a ținut să facă amintire și de biserică spunând: „este în interesul acestei țări să nu lăsăm Clerul nostru să meargă cu căldărușa. Am convingerea, că guvernul acesta va găsi mijlocul să satisfacă dreptele revendicări ale Clerului“.

Cererile preoțimii. O delegație de parlamentari, condusă chiar de către președintele Camerii d. N. N. Săveanu s'a prezintat Marțea trecută dlui Gh. Tătărescu, spre a face o nouă intervenție în interesul Clerului.

În urma discuțiilor urmate, șeful guvernului luând și asentimentul dlor miniștri de Finanțe și Culte a hotărât să se voteze la legea Cultelor un articol adițional, prin care preoții sunt asimilați în leafă cu funcționarii de stat. În acest scop s'au mai acordat 30 milioane Lei din fondul de credite extraordinare.

† **P. Teodor Cotuțiu.** Eparhia noastră a pierdut încă unul din cei mai vrednici slujitori ai ei, prin moartea p. prot. T. Cotuțiu. Fost până la

Unire preot în comuna Dumbrăvița, defunctul s'a remarcat acolo printr'o bogată activitate religioasă și națională, fiind un neobosit îndrumător al tinerețului și curajos luptător național. La toate manifestațiile românești el ținea să-și aducă contribuția sa valoroasă, câștigându-și iubirea și prețuirea tuturor. N'a lipsit nici din cortegiul Românilor, cari plecaseră la Viena în 1892 cu Memorandumul. După Unire, regretatul nostru Episcop Nicolae, care-i cunoștea vredniciile, l-a adus la Cluj, spre a fi de ajutor cu experiența lui la organizarea noii Eparhii. Și-a îndeplinit slujba cu pricepere și devotament exemplar, servind drept pildă celor mai tineri. Marele vlădică l-a distins înălțându-l la treapta de protoiereu. Era o răsplată meritată. După o viață lungă de 83 ani, el s'a stins mângăiat, că și-a făcut datoria către Biserică și neam.

Înmormântarea a avut loc Duminecă, în 29 Martie, fiind prohodit în biserica Sf. Nicolae de un sobor de preoți și anume: prot. N. Vasiliu, I. Cioara, p. I. Goron, C. Medrea, A. Mușat, I. Chiuhan, Fl. Mureșanu și diaconii V. Bogdan și A. Scurtu. P. prot. N. Vasiliu a rostit în biserică un panegiric mișcător. În numele Consiliului Eparhial a vorbit Dr. Seb. Stanca iar Dr. E. Dăianu, în numele memorandumistilor. Un număr mare de prieteni și cunoscuți l-au însoțit pe drumul de veci la cimitirul Clujului, unde au rostit cuvântări: P. Bizo, repr. băncii „Țibleşana“, Lt.-col. Strat, în numele armatei și stud.-teol. I. Roman, în numele intelectualilor și poporului din Dumbrăvița. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii săi.

Justiția și numirile de preoți noi. Curtea de Apel, secția II. București, în complex de divergență, a statornicit pe ziua de 12 Febr. 1936, o jurisprudență de excepțional interes. Procesul era acesta: Preotul Nicolae Radomir, Moșoia-Argeș, făcuse acțiune în contencios contra hotărârei Ministerului Cultelor și Sfinței Episcopii de Argeș, prin care i-a refuzat plata salariului dela 1 Iunie 1935, pentru motivul că a fost transferat dela o parohie extrabugetară la o parohie bugetară, iar legile de măsuri financiare interzic plata salariului până la 1 Aprilie 1936.

Curtea a admis acțiunea în totul, pronunțând anularea actului atacat, obligând Ministerul Cultelor și Sf. Episcopie de Argeș, la plata salariului cu începere dela 1 Iunie 1935, stabilind astfel că preoții sunt exceptați prin art. 5 al. b), din legea măsurilor financiare urgente din 1932, prelungită în 1934 și 1935, punân-

du-i pe acelaș picior de egalitate cu corpul ofițeresc și electiv. Iar în ceea ce privește Jurnalul Consiliului de Miniștri, Nr. 242 din 11 Febr. 1935 și art. 4 din legea pentru perceperea și evaluarea veniturilor publice, nevorbind decât de funcțiunile publice civile și nu eclesiastice, preoții sunt exceptați, astfel încât, în corpul eclesiastic se pot face numiri noi, cu plăți de salariu în cursul exercițiului financiar din anii 1935—1936.

Metode regretabile. Săptămâna trecută ne-a fost dat să vedem câțiva deputați debitând o serie de acuzații dela tribuna Camerii împotriva P. S. Episcop Vartolomeu al Râmnicului. Spre surprinderea noastră ei au fost secondați și de cineva de pe banca ministerială.

A procedă în acest fel, ni se pare profund dăunător pentru prestigiul Bisericii și al conducătorilor ei. Noi avem azi organizație bisericească cu consilii și corporațiuni reprezentative. Cei mai de seamă intelectuali ai țării fac parte din ele. Acolo trebuie discutate orice nemulțumiri. Dar a le duce în forul politic, și a expune invectivelor de acolo marile fețe sfințite, este tot ce poate fi mai regretabil. Ardealul refuză și stigmatizează cu energie asemenea metode penibile. Avem în Biserică organe de judecată. Lor să li se adreseze cei iubitori de îndreptare, însă cu aceea cuviință și discrețiune, caracteristice oamenilor bine educați dela noi și din alte țări. Altfel ruinăm și autoritatea Bisericii, singura în care mai crede neamul nostru, după decepțiile amare în ordinea politică.

† **Alexandru Ciura.** În ziua de 28 Martie a fost dus pe drumul veșniciei meritosul director al liceului Gh. Barițiu din Cluj. Dispariția lui prematură — avea abia 59 ani, — a stârnit o jale generală în capitala Ardealului, unde activase chiar din 1919. Suflet delicat și scriitor de talent, el s'a impus deopotrivă la catedră și în literatură, ca o figură prominentă. Timp de 34 ani a știut pregăti, ca profesor la Blaj și Cluj, serii întregi de tineri entusiaști, cărorora le-a dat ceva din caracterul și modestia lui atât de impresionantă. De aceea, l-au petrecut la groapă toți Românii de bine, ascultând cu ochii umezi de lacrimi duioasele panegrice rostite de dnii I. Agârbiceanu, Gh. Popa, M. Prișcu, I. Chinezu, Al. Aciu, Sept. Popa, St. Pop, L. Voiculescu și Dr. O. Stanca. Fie-i odihna vecinică.

O nouă biserică în Aiud. Ca și în alte centre ale Eparhiei, tot așa și aici vitregia vremurilor și ura vrășmașilor ne-a împiedicat să avem un locaș de închinare. Slujbele religioase se fac și astăzi într'o capelă improvizată la școala primară. O situație incompatibilă cu prestigiul ortodoxiei. Grație stăruințelor păr. prot. I. Pop, susținut de fruntașii militari și civili, s'a obținut un teren de construcție chiar în centrul orașului. Șovinismul maghiar a protestat zădărnica contra acestui act de dreptate. În curând se vor începe lucrările pregătitoare pentru înălțarea unei biserici impunătoare.

Al XXXIV. și XXXV-lea ajutor din Fondul ajutorului preoțesc al Eparhiei Clujului, în suma de câte 55.600 Lei, s'a acordat văduvelor preotese ale fieiertăților preoți — membri ai

acestui fond — Nicolae Oniciu din Buninginea, decedat la 16 Martie a. c. și Gheorghe Branea din Vidrasău, decedat la 24 Martie a. c.

Al XXXVI ajutor din fondul ajutorului preoțesc al Eparhiei Clujului, în suma de 55.500 Lei, s'a acordat dnei văduve protopopese Lucreția Cotuțiu, soția fieiertatului protoiereu Teodor Cotuțiu, parohul catedralei, decedat la 27 Martie a. c.

Consiliul eparhial.

Zări tulburi. După actul arbitrar al lui A. Hitler, prin ocuparea zonei demilitarizate a Renaniei, a prins curaj și Austria, decretând serviciul militar obligator, împotriva opreliștei din tratatele de pace din 1919. Se zice, că acelaș lucru îl va face și Ungaria apoi Bulgaria. Aceste fapte surprinzătoare au pus Europa în fierbere. Anglia și Franța caută îngrijorate să împiedice complicațiile grave ce se pot ivi în orice clipă. Îngâmfarea germană însă este atât de mare, încât nu-i ușor să i se găsească leacuri pașnice. România este cu drept cuvânt alarmată de atitudinea Austriei, căci o asemenea violare a tratatelor înseamnă zdruncinarea siguranței noastre de mâine. Revizionismul maghiar capătă o îndrăzneală, ce nu ne poate lăsa deloc indiferenți. De aceea bărbații noștri politici propun o reacțiune energică, care să meargă până la mobilizarea armatei celor trei State din Mice Înțelegere. Trecem deci prin zile de mari primejdii. Să ne strângem rândurile și să lăsăm sfășierile lăuntrice.

Asociația „A. Șaguna“ a clerului ortodox din Ardeal.

Comunicat.

Asociația clerului „A. Șaguna“, ca urmare la hotărârile Congresului general preoțesc dela 19 Martie a. c. declară, că-și însușește aceste hotărâri și că va continua cu toată energia lupta pentru împlinirea justelor revendicări ale Bisericii și Clerului ei.

În consecință Asociația Clerului cere preoților parlamentari să insiste pe lângă guvernul țării, pentru satisfacerea doleanțelor preoțimii, încă prin bugetul anului 1936/37, iar în caz de soluție nefavorabilă să-și prezinte demisiunile din partidul național-liberal, împreună cu toți preoții cari fac parte din acest partid.

Pentru cazul că preoții vizați nu și-ar face datoria în acest înțeles, Asociația clerului va aviza la atitudinea convenită față de membrii ei, cari nu înțeleg să se solidarizeze într'o cauză așa de dreaptă a ei.

Președinții secțiilor eparhiale ale Asociației sunt invitați să aducă acest comunicat la cunoștința întregului cler din despărțăm. protopopești.

Biroul Asociației.

AVIZ! Subsemnatul aduc la cunoștința O. Domni Preoți, că în atelierul meu de croitorie din Cluj, Str. Regina Maria 48, se confecționează: **REVERENZI PREOȚEȘTI** din stoffe fine, cu prețul dela 1500 Lei; **ORNATE** cu prețul dela 3000 Lei; **PRAPORI** cu prețuri moderate, — precum și **costume bărbătești.**

Rog binevoitorul sprijin al Cu deosebită stimă
On. preoțimi, garantând de confecționarea frumoasă și durabilă. **MIHAIL MUNTEAN,**
croitor.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 2185—1936.

Ordin circular

către toate oficiile protopopești și parohiale din Eparhia Clujului.

Spre știre și strictă conformare comunicăm textual ordinul Sf. Sinod Nr. 589 din 24 Martie a. c.:

„Prea Sfințite, Sf. Sinod, în ședința sa dela 11 Martie a. c., ocupându-se cu chestiunea bunurilor imobiliare bisericești și plecând dela constatarea, că Biserica noastră este cea mai săracă în astfel de bunuri, precum și dela aceea că orice bun imobil ce se înstreinează, nu mai revine niciodată Bisericii, a hotărât următoarele:

„Sf. Sinod recomandă tuturor Chiriariilor, protopopilor, preoților parohi și stareților de mănăstiri, să păstreze cu sfințenie patrimoniul imobiliar moștenit, conducându-se de principiu: „Biserica nu vinde nimic din averea imobilă ce are.“

„Cei ce vor călca acest principiu și vor vinde din averea imobilă a organizației bisericești ce conduc, vor fi făcuți personal responsabili de înstreinarea făcută.“

„Aducându-Vă la cunoștință cele ce preced, cu frățescă dragoste avem onoare a Vă ruga să luați măsurile convenite pentru respectarea principiului stabilit de Sf. Sinod prin hotărârea de mai sus, de către organele de sub conducerea P. Sf. Voastre. Președinte: Patriarh (ss) Miron. p. Director: (ss) Diacon Vintila.“

Cluj, la 27 Martie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 2421—1936.

Comunicat oficial.

Sf. Sinod este foarte des solicitat a acorda dispense candidaților la preoție, pentru desfacerea logodnelor religioase cu tinere, pe care din diferite motive nu le mai pot lua în căsătorie, cu toate dispozițiile anterioare luate de a nu se mai logodi cu preoți decât de-odată cu oficierea cununiei religioase. Pentru a feri pe tinerii candidați la hirotonie de astfel de situații, ce le pun în joc viitorul și a se preîntîmpina repetarea unor asemenea cereri, Sf. Sinod în ședința sa dela 11 Martie a. c., a hotărât următoarele:

1. Orice candidat la preoție, înainte de a se logodi, este îndatorat a cere binecuvântarea Chiriariului respectiv, arătând toate documentele referitoare la condițiunile de admitere la căsătorie a unui cleric.

2. Sf. Sinod aduce din nou la cunoștința candidaților la preoție, că logodna bisericească are aceleași efecte ca și cununia. Ca atare să nu se mai logodească cu viitoarele soții, decât deodată cu oficierea cununiei religioase și după ce vor fi căpătați în prealabil binecuvântarea Chiriariului de care depind. De asemenea se pune în vedere tuturor preoților,

ca ori de câte ori vor fi chemați să officieze logodna religioasă a vreunui candidat la preoție, să nu officieze logodna, decât numai deodată cu cununia religioasă și după ce candidatul îi va face dovada, că are aprobarea Chiriariului locului pentru căsătoria sa cu tânăra ce și-a ales a-i fi soție.

Cluj, la 1 Aprilie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 2318—1936.

Comunicat oficial.

Sf. Sinod în ședința sa dela 12 Martie a. c., a hotărât ca începând dela această dată să nu se mai confere rangul de arhimandrit mitrofor.

Cluj, la 1 Aprilie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 2343—1936.

Comunicat oficial.

Dispoziția de jos o comunicăm spre luare la cunoștință și conformarea celor interesați:

„Copie după adresa Ministerului Apărării Naționale Nr. 23102/1936 către Consiliul Central Bisericesc, înreg. sub Nr. 3184/1936.

La Nr. 1759/1936, avem onoare a Vă comunica că dl. Ministru al Apărării Naționale a aprobat ca să se acorde concedii de câte 60 (șasezeci) zile teologilor aflați sub arme, cari dovedesc că sunt numiți ca preoți sau diaconi și au nevoie de acest timp pentru pregătire și hirotonie.

Dacă cei ce obțin aceste concedii nu vor dovedi până la expirarea lor că au fost hirotoniți, vor fi din nou încorporați pentru continuarea serviciului militar și vor fi menținuți sub arme peste termenul pentru care au fost încorporați, un timp egal cu durata concediului.

Pentru obținerea concediului teologic în cauză vor depune dovezile de numire dela Chiriariile respective la unitățile în cari se află încorporați, pentru ca aceste să poată interveni la M. A. N. pentru aprobare. Direct. Com. Terit: General (ss) L. Bărzoteascu. (L. S.) Pentru conformitate (ss) M. Serban.“

Cluj, la 4 Aprilie 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 104—1936.

(5) 1—3

CONCURS

Se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Renăștere“, pentru postul de paroh în parohia de cl. III. Buninginea din protopopiatul Abrud.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul dela stat, cu rezerva aprobării din partea statului.

2. Locuință în natură.

3. Venitele stolare obișnuite.

Cei ce doresc să ocupe acest post vor înainta subsemnatului oficiu, cererile de concurs însoțite de documentele necesare, iar cu învoirea noastră prealabilă, se vor putea prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor prezenta act de învoire dela Ven. Consiliu eparhial, fără de care nu vor fi luați în lista de candidare.

Abrud, la 23 Martie 1936.

Oficiul protopopesesc în înțelegere cu Consiliul parohial din Buninginea.

Petru Popovici, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.